

Deficit v roku 2023 pozitívne prekvapil, v roku 2024 dôjde bez ozdravných opatrení k jeho výraznému zhoršeniu

Deficit verejnej správy dosiahol v minulom roku podľa Štatistického úradu SR 4,9 % HDP v porovnaní s rozpočtovaným cieľom 6,4%. Ide tak o návrat z dočasne nízkeho deficitu v roku 2022 na vysoké úrovne z pandemických rokov 2020 a 2021, hoci jeho úroveň je výrazne nižšia ako posledné odhady zverejnené MF SR (6,5 % HDP), ako aj RRZ (5,7 % HDP).

Najvýraznejšia pozitívna odchýlka v hospodárení VS v roku 2023 oproti rozpočtu bola priamo spojená s úspešným dohodnutím refundácie energopomoci cez eurofondy (0,8 % HDP), s ktorou rozpočet nepočítal. Refundácie energopomoci z EÚ fondov boli zároveň v plnej miere zaznamenané do výsledku hospodárenia v roku 2023, tak ako to predpokladala RRZ. Naopak najvýznamnejšia negatívna odchýlka voči rozpočtu bola najmä kvôli prijatiu nových opatrení v dôchodkoch (0,8 % HDP) v priebehu roka, s ktorými rozpočet takisto nepočítal. Z trvalejších opatrení došlo navyše k nižšiemu nárastu výdavkov v štátnom rozpočte, ako aj v hospodárení ostatných subjektov verejnej správy.

Z pohľadu strednodobého zaťaženia verejných financií je vhodnejšie sa sústrediť na indikátor štrukturálneho, resp. trvalého deficitu. Ten v roku 2023 medziročne vzrástol a dosiahol úroveň 3,3 % HDP, čo predstavuje nárast o 2,0 p.b. oproti roku 2022 s historicky najnižšou úrovňou štrukturálneho deficitu 1,3 % HDP (aj vďaka vtedajšiemu pozitívnemu vplyvu inflácie). Minuloročný nárast štrukturálneho deficitu je spôsobený najmä opatreniami prijatými tak v roku 2022 (rodinný balíček, rodičovský dôchodok, valorizácia miezd v zdravotníctve), ako aj v priebehu samotného roku 2023 (mimoriadna valorizácia dôchodkov a rodičovského príspevku, mimoriadny príspevok pre dôchodcov).

Hrubý dlh dosiahol úroveň 56,0 % HDP a medziročne poklesol o 1,7 p.b., naopak, čistý dlh stúpol na 48,5 % HDP.

Výrazne nižší deficit za rok 2023 naznačuje, že bez dodatočných opatrení by mohol deficit v tomto roku zaznamenať výrazne vyššiu úroveň. Držanie sa tohtoročného rozpočtového cieľa by znamenalo medziročný nárast deficitu až o 1,1 % HDP (1,8 mld. eur) v rozpore s deklarovávaným cieľom zníženia o 0,5 % HDP.

Vývoj základných ukazovateľov hospodárenia verejných financií

(v % HDP)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo hospodárenia VS	-1,0	-1,2	-5,3	-5,2	-1,7	-4,9
Štrukturálne saldo	-1,9	-2,0	-2,8	-1,7	-1,3	-3,3
Hrubý dlh verejnej správy	49,4	48,0	58,8	61,1	57,7	56,0
Čistý dlh verejnej správy	43,3	43,1	48,9	49,6	47,6	48,5
<i>Cieľ vlády v schválenom rozpočte</i>	<i>-0,8</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,5</i>	<i>-7,4</i>	<i>-4,9</i>	<i>-6,4</i>

Zdroj: ŠÚ SR, RRZ

 Kontakt: media@rrz.sk
